

1. Przeczytaj tekst,

■ Wychowanie seksualne

Rodzina jest najwłaściwszym miejscem dla wychowania dziecka do pełnienia przyszłych ról życiowych związanych z płcią; najwłaściwszym dlatego, że wychowanie seksualne jest częścią ogólnego procesu wychowania, jakiemu poddane jest dziecko od chwili urodzenia. Właściwie rozumiane wychowanie seksualne nie ogranicza się do tzw. uświadomienia, czyli przekazania podstawowych wiadomości o tym, „skąd się biorą dzieci”; jest ono wychowaniem do świadomego przeżywania swej kobiecości lub męskości i odpowiedzialnego pełnienia związanych z tym ról: żony i matki, męża i ojca – lub osoby żyjącej w stanie bezżennym.

Niemowlę odkrywa sferę seksualną przez **odkrywanie własnego ciała**. Traktuje ono wszystkie części swego ciała jednakowo. Stosując głównie zmysł dotyku i smaku (tylko w niemowlęctwie możliwe jest włożenie nóżki do buzi...), poznaje własne ciało, uczy się siebie. Ważne, aby dziecko czuło pełną akceptację rodziców dla swego ciała; potrzebuje czułości, pieszczot, częstego kontaktu fizycznego pełnego miłości.

Na dalszym etapie rozwoju dziecko zaczyna dostrzegać innych ludzi, a później – różnice płci. Rodzi się ciekawość, **potrzeba poznania różnic płci**. Mogą pojawić się pytania, może też pojawić się aktywność poznawcza w formie zabaw w „pana doktora”, podglądanie itp. Rodzice powinni w tym czasie odpowiedzieć na wszystkie pytania dziecka i udzielić mu tyle wyjaśnień, by zaspokoić jego ciekawość.

Dla prawidłowej identyfikacji z własną płcią potrzebne są pozytywne relacje z obojgiem rodziców oraz poprawne relacje między nimi.

Wczesne dzieciństwo jest czasem budowania pojęcia intymności. W pewnym momencie swego rozwoju dziecko samo zaczyna rozumieć, że pewne czynności, np. fizjologiczne, są intymne – nie wykonuje się ich przy wszystkich. Podobnie jest z nagością; niektóre dzieci bardzo lubią biegać na golasa i jest to wisko prawidłowe. Rodzice powinni nadal utrzymywać w dziecku przekonanie, że jego ciało jest piękne i dobre, jednak wykończyć budzące się poczucie wstydu do wyjaśnienia, do czego się ubrać i dlaczego nie w każdej sytuacji nagość jest właściwa.

Prawdę o płciowości człowieka dziecko powinno poznawać stopniowo, w sposób dostosowany do jego możliwości percepcyjnych. Tak samo ważny, jeśli nie ważniejszy od przekazu informacyjnego, jest przekaz pozawerbalny – atmosfera miłości między rodzicami, szacunek wobec spraw płci, przekaz wartości.

Wpływ środowiska rówieśniczego

■ Wzmacnianie identyfikacji z własną płcią

Dzieje się to w czasie zabaw, kiedy dzieci odgrywają role: matki, taty, żony, męża itp. Wzorce męskości i kobiecości zwykle przejawiają się w sposób przesadny i nieadekwatny; często zabawy dzieci są krzywym zwierciadłem stosunków panujących w rodzinie. W czasie tych zabaw występuje nierzadko wartościowanie płci – każda uważana jest za lepszą (okres antagonizmów* płciowych).

■ Kształtowanie umiejętności nawiązywania kontaktów społecznych

Oprócz rodziny grupa rówieśnicza jest drugim, bardzo ważnym polem kontaktów społecznych. Udział w grupie rówieśniczej jest niezbędny do prawidłowego rozwoju dziecka, w tym także do rozwoju seksualnego. W środowisku rówieśniczym następują

- ćwiczenie w wyrażaniu i odbieraniu uczuć,
- trening samokontroli,
- ukierunkowanie na potrzeby innych,
- rozwój więzi emocjonalnych: koleżeństwa, przyjaźni, miłości